
Guia d'estil

**Treball Final de Grau
i altres treballs acadèmics**

Autoria

Oriol López Esteve, Sotsdirecció ESAD

Tipografia

NeoPlantaBG

TeX Gyre Heros

Escola Superior d'Art Dramàtic

2026

1. Preàmbul	1
1.1. Documentació i transferència de la recerca	1
1.2. Estructures alternatives	1
2. Guia d'estil de la memòria de la recerca	2
2.1. Aspectes formals	2
2.1.1. Disseny de la pàgina	2
2.1.2. Tipografia i cos de lletra	2
2.1.3. Paràgrafs i interlineat	2
2.1.4. Format i numeració dels apartats	2
2.1.5. Citacions textuais	3
2.1.6. Figures i taules	4
2.1.7. Notes	5
2.2. Estructura i parts de la memòria de la recerca	6
2.3. Estil bibliogràfic i sistemes de citació	6
2.3.1. Estil bibliogràfic	6
2.3.2. Sistema de citació	7
2.3.3. Citació intratextual (sistema autor-data)	7
2.3.4. Citació i honestat acadèmica	8
2.3.4.1. Citació textual, paràfrasi i esment general	8
2.3.4.2. El plagi	9
2.3.5. Llistat de referències	9
2.3.5.1. Referències segons tipologia de material	10
3. Obres de referència	14

1. Preàmbul

Aquest document té per finalitat definir una guia d'estil que estableixi les directrius bàsiques per a la redacció dels treballs acadèmics de l'Escola Superior d'Art Dramàtic (ESAD) de l'Institut del Teatre de Barcelona. El seguiment d'aquesta guia d'estil és obligatori en totes les modalitats de treballs final de grau i també pot ser sol·licitat en la resta d'assignatures del pla d'estudis.

En el cas del Treball Final de Grau, aquest document és un complement al pla docent i al protocol que regula amb caràcter general la realització i avaluació dels treballs. A més d'atendre les directrius del protocol, caldrà tenir en consideració les indicacions de la tutoria o del professorat que supervisa el treball acadèmic.

1.1. Documentació i transferència de la recerca

El protocol del Treball Final de Grau, així com la literatura especialitzada, estableix quatre criteris que tota recerca ha de complir: l'articulació d'unes preguntes de recerca o d'una indagació, una justificació i contextualització del projecte, la idoneïtat metodològica, així com una documentació del procés i transferència dels resultats. D'aquests criteris, aquesta guia regula directament el darrer. Una investigació no es completa fins que els seus resultats es comuniquen de manera que la comunitat els pugui referenciar, verificar i reutilitzar.

En l'àmbit de la recerca artística, aquesta comunicació pot adoptar formes diverses: l'assaig, la conferència performativa, l'exposició o el taller en són alguns exemples legítims. La forma de comunicar una recerca no sempre ha d'estar regida pels tipus de processos de recerca, per exemple, una recerca històrica pot comunicar-se de manera performativa. En el cas del TFG, totes les modalitats de recerca s'acompanyen d'una memòria de la recerca escrita, que documenta el procés i els resultats. Quan el format triat no ho permet per si sol, la memòria assumeix també la funció de situar la indagació, explicitar la metodologia, sintetitzar el procés, arribar a conclusions i donar compte de les fonts.

El model acadèmic convencional continua sent l'estàndard internacional en l'àmbit científic i editorial. Conèixer-lo i dominar-lo és imprescindible per a tot estudiant, sigui quina sigui la seva especialitat i la naturalesa de la seva recerca. Per aquesta raó, la guia fixa un estàndard comú per a totes les memòries de recerca: una estructura de referència (apartat 2.2), unes pautes formals i de redacció (apartats 2.1 i 2.3) i un sistema de citació (apartat 2.4).

1.2. Estructures alternatives

L'estàndard que aquesta guia fixa per a les memòries no exclou altres maneres d'organitzar-les. Quan la naturalesa de la recerca ho justifiqui, l'estudiant pot modificar-ne l'estructura amb l'autorització de la tutoria, sempre que l'alteració sigui coherent amb el projecte i hi representi una aportació respecte de l'estructura convencional. L'estructura alternativa ha de complir, en qualsevol cas, les funcions de la convencional: situar la

pregunta, explicitar el mètode, documentar el procés, exposar els resultats i donar compte de les fonts. Les pautes formals i el sistema de citació s'apliquen a qualsevol estructura, convencional o alternativa.

2. Guia d'estil de la memòria de la recerca

2.1. Aspectes formals

La confecció del document de la memòria de la recerca ha de respectar unes directrius formals relacionades amb el disseny de la pàgina, la tipografia i cos de lletra, paràgrafs i interlineat, el format i numeració dels apartats, citacions textuais, les figures i taules, i les notes.

2.1.1. Disseny de la pàgina

El document ha d'estar formatat en A4 i tenir uns marges superior i laterals de 2,5 cm i un marge inferior de 2 cm.

Totes les pàgines del document, a excepció de la portada, els agraïments i l'índex, seran numerades al marge inferior dret.

Marges del document			
2,5 cm	↕	2 cm	↕
Dalt		Baix	
2,5 cm	↕	2,5 cm	↕
Esquerra		Dret	

2.1.2. Tipografia i cos de lletra

L'estudiant pot escollir la tipografia de lletra del seu treball, sempre que la font escollida tingui una alta llegibilitat, com ara Helvetica, Arial o Garamond. El cos de la lletra serà de 12 punts per al cos del text.

2.1.3. Paràgrafs i interlineat

Es recomana d'usar el paràgraf modern o alemany, que no inclou sagnat a l'inici del paràgraf. Cal que el text dels paràgrafs sigui justificat. Aquesta configuració s'ha d'aplicar a tots els elements del document (cos del text, citacions, notes, etc.).

L'interlineat del cos del text ha de ser d'1,5. Les notes al peu de pàgina i les citacions en bloc han de tenir un interlineat d'1, inferior al del cos del text.

2.1.4. Format i numeració dels apartats

És important jerarquitzar en diferents capítols, subcapítols i apartats. Per a fer-ho, caldrà diferenciar els títols amb un punt de lletra més gran que el cos del text i en negreta. També cal utilitzar xifres aràbigues a l'inici de cada divisió (1, 1.1, 1.1.1, etc.).

En cas de fer una divisió d'un capítol o subcapítol, és important que hi hagi, com a mínim, dos elements.

○ 1. Capítol A 1.1 Subcapítol AA 1.2 Subcapítol AB 1.3 Subcapítol AC ✓ Tres divisions: correcte	○ 2. Capítol B 2.1 Subcapítol BA ✗ Una divisió única no és vàlida: calen 2.1 i 2.2 ○ 3. Capítol C ✓ Sense divisions: també correcte	○ 4. Capítol D 4.1 Subcapítol DA 4.1.1 Apartat DA1 4.1.2 Apartat DA2 4.2 Subcapítol DB ✓ Tercer nivell correcte: 4.1 es divideix en dos apartats	NIVELL 1 NIVELL 2 NIVELL 3
---	--	---	---

2.1.5. Citacions textuais

Les citacions textuais són la reproducció literal d'un fragment de text que serveix com a objecte d'anàlisi o com a suport d'una afirmació. Totes les citacions textuais van acompanyades d'una citació bibliogràfica, que n'indica l'origen.

Per diferenciar el text propi de la font citada, la citació s'obre i es tanca amb cometes. Es recomana fer servir les cometes baixes (« ») per a les citacions textuais. Si la citació en conté una altra a dins, aquesta segona va entre cometes altes (""), i una eventual tercera, entre cometes simples (' ').

«Creure que es pot crear "una partitura emocional" paral·lela al text tal com assegura Bloch, equival a ressuscitar els fantasmes que Stanislavski va encarregar-se d'enterrar al final de la seva vida [...] la partitura que ha de guiar l'actor és d'accions, no d'emocions» (Àvila 2016, 72).

Citació textual

Citació bibliogràfica

Si el fragment citat supera les quaranta paraules, no s'escriu entre cometes sinó com a paràgraf a part, amb un sagnat de 0,5 cm. La referència bibliogràfica podrà anar abans del paràgraf sagnat o al final d'aquest.

Valentini resumeix l'essencial d'aquest canvi de paradigma:

La tradició de les noves tendències, a partir de les avantguardes històriques, s'ha caracteritzat pel rebuig a subordinar l'espectacle al text dramàtic. És a aquesta tradició que s'han lligat les noves avantguardes, fent de l'espectacle la realitat del teatre, immersint-lo en una profitosa xarxa d'intercanvis intertextuals amb les arts visuals, la dansa, el cinema, la música. (1991, 23–24)

La citació textual ha de reproduir amb exactitud el redactat original, sense alterar-ne ni la puntuació ni la sintaxi ni el lèxic. S'admet, però, l'adaptació de la majúscula o minúscula inicial quan la integració sintàctica de la cita en el text propi ho requereixi. Qualsevol altra intervenció s'ha de marcar explícitament amb claudàtors: supressions o aclariments necessaris per a la comprensió.

En el seu article, Saumell (2007, 338) remarca que «l'excentricitat [...] els [La Fura dels Baus] ha permès abordar formats variats d'espectacle en viu: teatre, concerts teatrals, esdeveniments publicitaris, festes *rave*» (traducció pròpia).¹

¹ «Eccentricity [...] has allowed them to tackle varied formats of live performance: theatre, theatrical concerts, publicity events, rave parties.»

Les cites textuais han de reproduir la llengua de l'edició consultada. En el cas d'obres en llengua estrangera, es pot citar directament l'original o optar per una traducció catalana publicada, indicant sempre l'edició efectivament emprada. Si no existeix cap traducció catalana, l'estudiant pot fer-ne una de pròpia, cosa que caldrà indicar explícitament —per exemple, amb la menció «traducció pròpia» després de la citació— i aportant sempre la versió original a la nota de peu de pàgina corresponent.

Les cites textuais s'escriuen sempre en rodona. Si a l'edició original apareixen en cursiva o en negreta, és obligatori respectar aquest format.

avant d'être crachat de sang et de muqueuses du réel il faut que les pellicules du cœur soient vraiment // **tumbe tumba / store store a ta ti ra stora / tora store / RA RA / schraum / TRO / RI / Schram Tram / ghlika ghili / ghili / schlaff // moi douleur jusqu'à ce qu'Antonin saute.** (Artaud 1956, 179–80)

2.1.6. Figures i taules

Les figures i taules que apareguin al treball hauran d'anar numerades i amb una breu descripció. El nom de la figura o taula i el seu número aniran en negreta; la descripció i la citació bibliogràfica en lletra rodona.

Figura 19. *Manuscrit de Cervera* (1496), document coreogràfic més antic d'Europa (Pujol i Amades 1936, 144).

2.1.7. Notes

En cas de necessitar aclarir o comentar una part del text és possible afegir una nota, la qual se situarà preferiblement al peu de pàgina i de manera numerada.

És important no abusar d'aquest recurs i mantenir la seva llargària el més acotada possible.

Com aquesta guia segueix l'estil de citació Chicago, amb el sistema autor-data, la citació bibliogràfica anirà dins del text. Per tant, no es faran servir les notes per a donar informació bibliogràfica.

2.2. Estructura i parts de la memòria de la recerca

En qualsevol modalitat i format, el treball final de grau s'acompanya d'una memòria de la recerca. Per defecte, aquesta memòria s'estructura en les parts següents:

- (I) **Portada** amb el format oficial.
- (II) **Resum** o *abstract* redactat tant en català com en anglès, i **paraules clau**.
- (III) **Agraïments**, si escau.
- (IV) **Epígraf**, si escau.
- (V) **Índex**, amb la numeració completa i correlativa dels capítols, subcapítols i apartats.
- (VI) **Introducció** que presenti els objectius, situï la recerca dins d'un camp i uns antecedents, i exposi la metodologia, l'aproximació i el marc teòric emprats.
- (VII) **Cos del treball**, estructurat en capítols i subcapítols.
- (VIII) **Conclusions**, que sintetitzin i comentin els resultats obtinguts i, si escau, assenyalin possibles línies de treball futures.
- (IX) **Llistat de referències** de tots els materials citats al llarg del text.
- (X) **Annexos**, si escau.

2.3. Estil bibliogràfic i sistemes de citació

2.3.1. Estil bibliogràfic

Existeixen nombrosos estils de citació bibliogràfica, cadascun amb regles pròpies per formatar tant els textos com les referències. La disciplina o el context determina quina normativa s'utilitza. Entre els més habituals hi ha l'APA (*American Psychological Association*), propi de la medicina, la psicologia i les ciències socials; l'MLA (*Modern Language Association of America*), utilitzat en filologia i humanitats; i el Chicago, d'ús habitual en arts i humanitats.

L'estil bibliogràfic de referència de l'Escola Superior d'Art Dramàtic és l'Estil Chicago, en la seva 18a edició (2024).

Aquesta guia il·lustra l'aplicació de les normes del manual, amb algunes adaptacions puntuals. En cas de dubte no resolt en aquestes pàgines, cal consultar directament el [Chicago Manual of Style](#).

L'Escola Superior d'Art Dramàtic recomana l'ús de gestors bibliogràfics com Zotero o Mendeley, que faciliten la recopilació i generació automàtica de crides i referències.

2.3.2. Sistema de citació

L'Estil Chicago preveu dos sistemes de citació bibliogràfica: el sistema de notes i bibliografia; i el sistema autor-data. Cadascun proposa una manera d'assenyalar l'origen bibliogràfic d'una referència o citació textual.

1) El **sistema de notes i bibliografia** cita les fonts mitjançant notes numerades (a peu de pàgina o al final del text), vinculades a una crida volada (número en superíndex) en el text, i sol acompanyar-se d'una bibliografia final.

2) El **sistema autor-data** cita les fonts breument dins el text, entre parèntesis, amb el cognom de l'autor i l'any de publicació, i cada citació es correspon a una entrada en una llista de referències final.

El sistema de citació de referència de l'Escola Superior d'Art Dramàtic és el sistema autor-data.

2.3.3. Citació intratextual (sistema autor-data)

En el sistema autor-data, la crida s'estructura de la manera següent:

(Cognom/s de l'autor/a Any de publicació, pàgina)
(Batlle 2020, 54)

Referències

Batlle, Carles. 2020. *El drama intempestiu: per una escriptura dramàtica contemporània*. Institut del Teatre; Angle Editorial.

Aquesta crida és una citació abreujada que remet a l'entrada completa de l'apartat de referències.

Data de publicació original

Si es vol destacar la data de publicació original d'una obra, es pot indicar a la crida, entre claudàtors, immediatament abans de l'any de l'edició consultada; en aquest cas, caldrà afegir aquesta informació al llistat de referències.

(Szondi [1956] 1988, 42)

Referències

Szondi, Peter. (1956) 1988. *Teoria del drama modern (1880–1950)*. Traducció de Mercè Figueras. Institut del Teatre.

Citació indirecta o de segona mà

Citar una obra a través d'una font secundària («citat a») es desaconsella amb caràcter general, ja que s'espera que l'autor/a del treball hagi consultat directament les obres que cita. Quan la font original no és accessible, cal indicar-ho amb la fórmula «citat a», integrant l'autor i l'obra originals en la prosa del text i deixant la font secundària en la crida:

Com afirma Hélène Cixous a «Le Théâtre surpris par les marionnettes» (citat a Segarra 2021, 17) ...

Al llistat de referències només hi consta la font consultada realment (Segarra 2021); l'obra original (Cixous) no s'hi inclou.

2.3.4. Citació i honestat acadèmica

2.3.4.1. Citació textual, paràfrasi i esment general

Tota idea, dada o fragment procedent d'una altra font ha d'anar acompanyat de la citació corresponent, sigui quina sigui la forma en què s'incorpora al text. Segons com s'incorpora el material aliè al text propi, la citació pot adoptar tres formes:

Citació textual. Quan es reproduïxen les paraules exactes d'una altra obra o d'un altre autor. Si el fragment és curt, va entre cometes; si supera les quaranta paraules, en paràgraf a part. En tots dos casos, la citació s'acompanya de la crida corresponent amb la pàgina.

Jean Genet declara: «Vaig al teatre per tal de veure'm, en escena (restituït en un sol personatge o amb l'ajut d'un personatge múltiple i sota la forma de conte) tal com no sabria -o no gosaria- veure'm o somiar-me, i tal com, tot i així, jo sé que sóc» (1968, 17).

Paràfrasi. Quan es reformula amb paraules pròpies una idea o un passatge concret d'una font. No porta cometes, però requereix igualment la crida amb la pàgina corresponent.

Jean Genet entén el teatre com un espai de reconeixement que permet a l'espectador de contemplar-se tal com és realment, retornant-li una veritat sobre si mateix que, fora de l'escena, no seria capaç d'afrontar ni d'imaginar (1968, 17).

Esment general. Quan es fa referència a una obra sencera o al pensament general d'un autor/a, sense citar-ne cap fragment ni cap passatge en concret. La crida només s'acompanya del cognom i l'any, sense pàgina.

L'escena com a lloc de confrontació del jo amb la seva pròpia imatge recorre bona part del teatre del segle XX (Pirandello 1921; Genet 1968; Müller 1977).

Sigui quina sigui la forma que adopti, cap citació no se sosté per si mateixa. Tota font convocada demana ser introduïda o comentada, de manera que la seva pertinència i la seva aportació resultin aparents i quedin justificades. Una citació incorporada sense elaboració interromp l'argumentació en comptes de fonamentar-la, i cedeix a la font la veu que correspon a qui investiga. La citació és un instrument al servei del pensament propi, no un substitut d'aquest.

2.3.4.2. El plagi

Presentar com a pròpies les paraules o les idees d'altri, encara que s'hagin reformulat, constitueix plagi i pot comportar la desqualificació del treball.

L'ús de citacions i referències és, doncs, el que permet distingir l'aportació pròpia del treball de les fonts en què es fonamenta, i el que fa possible que el lector pugui verificar i resseguir la recerca.

2.3.5. Llistat de referències

El llistat de referències, situat al final del treball, ha de recollir totes les fonts citades en el text, i mai les obres consultades sense citar. Les entrades s'ordenen alfabèticament pel cognom de l'autor/a. Quan hi hagi més d'una obra del mateix autor, aquestes s'ordenaran cronològicament, de manera que la referència més antiga precedeixi les posteriors.

Referències

Massip, Francesc. 1984. *Teatre religiós medieval als Països Catalans*. Institut del Teatre.

Massip, Francesc. 1992. *El teatro medieval: voz de la divinidad, cuerpo de histrión*. Montesinos.

Rossich, Albert. 2024. *Del naixement del teatre modern al neoclassicisme (segles XVI-XVIII)*. Edicions de la Universitat de Barcelona; Institut del Teatre.

Quan un mateix autor tingui més d'una obra publicada el mateix any, es diferencien afegint una lletra minúscula després de l'any (1967a, 1967b...), segons l'ordre alfabètic dels títols. Aquesta lletra s'ha d'incloure tant a la llista de referències com a les citacions dins el text. El nom de l'autor es repeteix sencer a cada entrada i mai no se substitueix per un guió (—).

Referències

Derrida, Jacques. 1967a. *De la grammatologie*. Minuit.

Derrida, Jacques. 1967b. *La voix et le phénomène*. Presses Universitaires de France.

Derrida, Jacques. 1967c. *L'écriture et la différence*. Seuil.

2.3.5.1. Referències segons tipologia de material

Les referències es formaten de manera diferent segons el tipus de material. Aquest apartat en recull el model i un exemple per a cadascun.

Llibre

Cognom, Nom. Any [de l'edició citada; amb any original entre parèntesis, si escau]. *Títol del llibre*. Traducció de Nom Cognom [si escau]. Editorial.

Szondi, Peter. (1956) 1988. *Teoria del drama modern (1880–1950)*. Traducció de Mercè Figueras. Institut del Teatre.

Capítol de llibre

Cognom, Nom. Any. «Títol del capítol.» A *Títol del llibre*, editat per Nom Cognom, pàgina inicial–pàgina final. Editorial.

Pérez Royo, Victoria. 2010. «Replantear la historia de la danza desde el cuerpo.» A *Hacer historia: reflexiones desde la práctica de la danza*, editat per Isabel de Naverán, 53–68. Centro Coreográfico Galego; Institut del Teatre; Mercat de les Flors.

Article de revista

Cognom, Nom. Any. «Títol de l'article.» *Títol de la revista* volum (número): pàgina inicial–pàgina final. Enllaç, si escau.

Carnevali, Davide. 2019. «Teatralitats contemporànies entre l'espai privat i l'espai públic. L'experiència d'allò "unheimlich."» *Estudis Escènics: Quaderns de l'Institut del Teatre* 44: 250–69. <http://hdl.handle.net/20.500.11904/1198>.

Tesi doctoral

Cognom, Nom. Any. «Títol de la tesi.» Tesi doctoral, Institució. Enllaç, si escau.

Ferrando Luquin, Silvia. 2016. «Las dramaturgias de Caryl Churchill: el mundo y sus sombras.» Tesi doctoral, Universitat Autònoma de Barcelona. <https://hdl.handle.net/10803/385735>.

Notícia de diari

Cognom, Nom. Any. «Títol de la notícia.» *Títol del diari*, dia de mes. Enllaç, si escau.

Prieto Nadal, Ana. 2022. «Indisciplinar-se al Prat.» *Núvol, el digital de cultura*, 2 de desembre. <https://www.nuvol.com/teatre-i-dansa/dansa/indisciplinar-se-al-prat-291897>.

Entrevista

Cognom, Nom [de l'entrevistat]. Any. «Títol de l'entrevista.» Entrevista de [Nom Cognom de l'entrevistador/a]. *Nom del mitjà*, dia de mes. Enllaç.

Fratini, Roberto. 2026. «Els artistes som guardians de la complexitat.» Entrevista de Júlia Vernet Gaudes. *Núvol, el digital de cultura*, 15 d'abril. <https://www.nuvol.com/teatre-i-dansa/dansa/roberto-fratini-els-artistes-som-guardians-de-la-complexitat-480712>.

Pàgina web

Cognom, Nom [o organització]. Any. «Títol de la pàgina.» Nom del lloc web, si difereix de l'autor. Enllaç.

Escudé i Gallès, Elisabeth. 2024. «Metadones.» Enciclopèdia de les Arts Escèniques Catalanes. <https://enciclopedia.institutdelteatre.cat/handle/20.500.14900/1678>.

Pòdcast

Cognom, Nom [presentador/a o responsable]. Any. «Títol de l'episodi.» *Nom del pòdcast*, pòdcast. Amb [convidats, si escau]. Produït per [productora, si escau]. Dia de mes. Enllaç.

Ars Ricart, Laura. 2025. «Transformisme, travestis i memòria escènica.» *Tothom a escena!*, pòdcast. Amb Rubén Antón i Roberto G. Alonso. 27 de juny. <https://open.spotify.com/episode/5mLK80vOT3qbGkB6U5CssB>.

Vídeo en línia

Cognom, Nom [persona o organització]. Any. «Títol del vídeo.» Vídeo de [plataforma], publicat el [dia de mes], per [canal, si difereix de l'autor]. Enllaç.

Stiegler, Bernard. 2017. «Panser le théâtre et l'improvisation – Conservatoire National Supérieur d'Art Dramatique.» Vídeo de YouTube, publicat el 2 de gener, per Ars Industrialis. <https://www.youtube.com/watch?v=qkPY5P7jgmM>.

Conferència

Cognom, Nom. Any. «Títol de la conferència.» Tipus d'intervenció [conferència, classe magistral, taula rodona], Institució o marc, ciutat, dia de mes. Repositori o col·lecció, enllaç, si escau.

Goebbels, Heiner. 2015. «Towards a Drama of Perception / On the Polyphony of Theatre.» Classe magistral. Institut del Teatre, Barcelona, 17 de febrer. Escena Digital de Catalunya. <https://escena.cdmae.cat/entities/document/3e8bee5b-3f7d-4aff-b887-ff765dcb4094>.

Programa de mà o dossier d'espectacle

Cognom, Nom [autor/a del programa de mà, companyia o direcció de l'espectacle]. Any. *Títol del programa*, programa de mà/dossier d'espectacle. Sala, ciutat. Repositori o col·lecció. Enllaç, si escau.

Balañà, Glòria. 2014. *El setè cel*, programa de mà. Sala Beckett, Barcelona. Escena Digital de Catalunya. <http://hdl.handle.net/20.500.12268/263950>.

Producció teatral

Cognom, Nom [direcció], dir. Any. *Títol de l'obra*. De [autor/a del text]. Dramatúrgia de [Nom]. Escenografia de [Nom]. Il·luminació de [Nom]. Vestuari de [Nom]. Música/so de [Nom]. Amb [noms del repartiment, o *et al.* si són molts]. Sala, lloc, temporada/data. Plataforma, enllaç.

Subirós, Carlota, dir. 2023. *La plaça del Diamant*. De Mercè Rodoreda. Dramatúrgia de Ferran Dordal. Escenografia de Max Glaenzel. Il·luminació de Carlos Marquerie. Vestuari de Marta Rafa Serra. Música de Clara Aguilar. Amb Lurdes Barba, Màrcia Cisteró, Montse Esteve, et al. Teatre Nacional de Catalunya, Barcelona, Temporada 2023-24. TNC Digital. <https://tncdigital.cat/educatiuprofessionals/ca/ppv/9f6e48a-0512-4e79-964a-50a6de8cd754>.

Producció cinematogràfica

Cognom, Nom [direcció], dir. Any. *Títol*. [Altres rols clau: guió, fotografia, intèrprets]. Productora o estudi. Format, durada.

Wenders, Wim, dir. 2011. *Pina*. Neue Road Movies. Film, 106 min.

Comunicació personal

Les comunicacions personals (entrevistes inèdites, correus electrònics, missatges o converses) se citen només dins el text i no figuren al llistat de referències, ja que el lector no hi té accés. La citació ha d'identificar la persona, el tipus de comunicació i la data:

(Ramon Simó, correu electrònic, 11 de febrer de 2026)
(Bàrbara Raubert, entrevista personal, 3 de juny de 2026)

Quan l'entrevista inèdita és una font central del treball, es recomana transcriure-la o resumir-la en un annex i indicar-ho a la citació: (Bàrbara Raubert, entrevista personal, 3 de juny de 2026; vegeu l'annex 2).

3. Obres de referència

- Borgdorff, Henk. 2012. *The Conflict of the Faculties: Perspectives on Artistic Research and Academia*. Leiden University Press.
- Institut d'Estudis Catalans. (2016) 2022. *Gramàtica de la llengua catalana*. 2a ed. en línia. <https://giec.iec.cat>.
- Institut d'Estudis Catalans. 2023. Crítèria: espai web de correcció de l'IEC. <https://criteria.espais.iec.cat>.
- Mestres, Josep M., Joan Costa, Mireia Oliva i Ricard Fité. 2019. *Manual d'estil: la redacció i l'edició de textos*. 5a ed., corregida i ampliada. Institut d'Estudis Catalans. <https://mestil.iec.cat>.
- University of Chicago Press. 2024. *The Chicago Manual of Style*. 18a ed. <https://www.chicagomanualofstyle.org>.

Altres guies i enllaços d'interès

- University of Chicago Press. 2024. *Chicago-Style Citation Quick Guide: Author-Date* (guia ràpida gratuïta del sistema autor-data). https://www.chicagomanualofstyle.org/tools_citationguide/citation-guide-2.html.
- López Cano, Rubén, i Josep Pujol i Coll. 2023. *Guia d'estil per als treballs escrits*. Escola Superior de Música de Catalunya. Guia germana per a l'àmbit musical, amb models en estil APA i Chicago.
- Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona. 2023. *Llibre d'estil de la Universitat de Barcelona*. <https://www.ub.edu/llibre-estil/>.
- Biblioteca de la Universitat Oberta de Catalunya. s.d. *Com citar*. <https://biblioteca.uoc.edu/ca/plana/Com-citar/>.
- Corporation for Digital Scholarship. s. d. *Zotero*. <https://www.zotero.org>.